

چالش‌های حکومت در تعامل با تل‌آویو؛ از نفت تا اخراج یهودیان

۱۳ مرداد ۱۴۰۵ ساعت ۱۷:۰۹

در طول دوران حکومت پهلوی، به ویژه در دهه‌های پایانی، شاهد گسترش چشمگیر روابط ایران با دولت اسرائیل بودیم. این گسترش روابط که از منظر افکار عمومی مردم ایران و کشورهای اسلامی منطقه‌ای کاملاً نامطلوب و غیرقابل پذیرش تلقی می‌شد، عمدتاً بر پایه منافع استراتژیک و اقتصادی اسرائیل و همچنین نیازهای حکومت شاه برای حفظ قدرت و موازنه منطقه‌ای بنا شده بود.

در دوره حکومت پهلوی، روابط ایران و اسرائیل گسترش زیادی یافت. گسترش این روابط که از نظر مردم ایران غیرقابل پذیرش بود، بیشتر بر پایه منافع اقتصادی و سیاسی اسرائیل پایه گذاری شده بود. البته حکومت شاه نیز به حمایت اسرائیل به عنوان یک متحد سیاسی نیاز داشت تا همچنان بتواند قدرت دیکتاتوری خود را اعمال کند. این موضوع مخالفت و تهدیدهای جدی داخلی و خارجی را برای شاه به دنبال داشت:

«مهم‌ترین علائق اسرائیل در ایران دسترسی به نفت ایران و حمایت در مقابل کشورهای رادیکال عرب بود اما عواملی که روابط دو کشور را تهدید کرده و آن را محدود می‌ساخت، عبارت بودند از (۱) تهدید اعراب و فشار این کشورها مبنی بر قطع روابط ایران با اسرائیل س ش (۲۴۴) (۲) مخالفت‌های شدید داخلی به ویژه از سوی روحانیون که از دیرباز مسأله آزادی فلسطین و محو دولت اسرائیل را جزئی از آرمان خود می‌دانستند.

گزارش ساواک از روزنامه اسرائیلی هاآرتص درباره تهدید ایران توسط اعراب:

«کشورهای نفت خیز عربی در خلیج فارس طی هفته‌های اخیر به ایران فشار آورده بوده‌اند که در فشار نفتی علیه باختر با آن‌ها همکاری نماید ولی ایران مرتباً از این عمل خودداری کرده است. سابقاً کشورهای عربستان سعودی و عراق و مصر از روابط محرمانه ایران با اسرائیل انتقاد کرده بوده‌اند. اسرائیلی‌ها یک هیأت نمایندگی بازرگانی در ایران دارند و به اعطای کمک فنی و برنامه‌های تعلیمی و راهنمایی در این کشور اشغال دارند ایرانی‌ها نیز هیأت مشابهی در اسرائیل دارند. اطلاع می‌دهند که فشارهای فعلی اعراب از زمینه تحریم نفتی تجاوز نموده و از ایران خواسته بوده‌اند هیأت نمایندگی اسرائیل و همه یهودیان این کشور را که تعدادشان بین ۵۰ تا ۹۰ هزار نفر هستند را اخراج نماید ولی ایران جواب منفی صریح داده بوده است. نظریه محافل ملی اسرائیل از امکان مؤثر واقع شدن فشار اعراب بر ایران جهت تغییر سیاست دولت شاهنشاهی در مورد اسرائیل بیم و هراس دارند.

تقویم خبر - انتشار خبر در روزنامه هاآرتص صحت دارد. بایگانی شود

سند شماره (۲۴۴)

منبع: علیرضا زهیری، عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک، تهران، دفتر نشر و پخش معارف، ۱۳۷۹، ص ۳۴۶

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۵۰۲۱۷/بیهودیان-اخراج-نفت-لاویز-ت-تعامل-حکومت-های-چالش/>